

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om upphävande av lagen om överlåtelse och utbyte av strömfallesegendom i Kemi älvs vattendrag

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om överlåtelse och utbyte av strömfallesegendom i Kemi älvs vattendrag upphävs. På grund av avtalet om det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) är det skäl att upphäva det stadgande om vissa skattefriheter som

ingår i lagen. Eftersom lagen efter detta inte skulle omfatta några andra tillämpbara materiella stadganden, föreslås det att lagen upphävs i sin helhet.

Lagen avses träda i kraft senast när EES-avtalet träder i kraft.

MOTIVERING

1. Nuläge

Kemijoki Oy grundades i slutet av 1954 med stöd av lagen om rätt för statsrådet att åt ett tillärnat, Kemijoki Oy benämnt aktiebolag överlåta staten tillhöriga vattenkraftsrättigheter i Kemi älv och dess tillflöden (458/52, *Lagen om Kemi älv*). Lagen har sedermera ändrats 1954, varvid också lagens namn ändrades till lag om överlåtelse och utbyte av strömfallesegendom i Kemi älvs vattendrag. Lagen är till sin art en överlåtelselag, vilket innebär att den har innehållit en fullmakt för statsrådet att överlåta en viss staten tillhörig egendom till ett tillärnat bolag. I detta avseende har lagen principiellt sett reglerat en händelse av engångsart. Dessutom har lagen omfattat stadganden om statens minoritetsägoandel och annat trygghande av statens bestämmanderätt, vilka har upphävts 1991 genom lagen om utövande av statens delägarrätt i vissa aktiebolag som bedriver ekonomisk verksamhet (740/91). Av de materiella stadgandena är 5 § gällande skattefrihet för vissa aktiebrev, överlåtelsebrev och skuldförbindelser fortfarande i kraft. Samtliga i lagen ännu ikraftvarande stadganden, fränsett

5 § 2 mom., har allttjämt den lydelse de fick 1954.

I 1 § 1 mom. lagen om Kemi älv befogades statsrådet att för produktion av elektrisk kraft mot aktier eller annan ersättning överlåta staten tillhöriga vattenområden och strömfallsägenheter eller andelar i dem i Kemi älvs vattendrag samt sådana staten tillhöriga jordområden vid dessa vattendrag som behövs för anläggande av kraftverk och uppdämning av vatten. Enligt 2 mom. i samma paragraf skall ett utbyte mot egendom av liknande art kunna äga rum om en enskild person erbjuder i 1 mom. avsedd egendom i Kemi älvs vattendrag till utbyte mot egendom av liknande art som tillhör Kemijoki Oy eller staten i Kemi älvs vattendrag eller anorstädes, om det bör anses främja ett enhetligt och rationellt utbyggande av Kemi älvs vattendrag samt ett ändamålsenligt utnyttjande av landets vattenkraftstillgångar.

Enligt 5 § är "aktiebrev, som skola utgivas vid bildandet av Kemijoki Oy eller vid höjning av dess aktiekapital, samt överlåtelsebrev, vilka utfärdas, då i stöd av denna lag helt eller till en del mot aktier överlåtes till Kemijoki Oy eller bytes mellan bolaget eller staten och enskilda,

ävensom skuldförbindelser, som utöver aktierna till äventyrs utgivas åt överlåtare av egendom åt Kemijoki Oy fria från stämpelskatt". Enligt 2 mom. skall på ovan avsedd överlåtelse av egendom inte tillämpas "stadgandena i skattelagarna om beskattning av vinst, som erhållits genom tillfällig överlåtelse av egendom".

2. De föreslagna ändringarna

Av de gällande stadgandena i lagen om Kemi älv har endast skattefriheten enligt 5 § för aktiebrev, överlåtelsebrev och skuldförbindelser någon praktisk betydelse. Även betydelsen av dessa är av jämförelsevis ringa.

Efter det att avtalet om det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) har trätt i kraft bör man granska samtliga stödformer till industrin ur denna synvinkel. I EES-avtalet eller dess bilagsmaterial har man inte direkt bestämt om eller behandlat ärenden som hänför sig till skattelagstiftning. Även om beskattningen sålunda inte innefattas i avtalet, faller skatteförmånerna enligt avtalets stadganden om statligt stöd dock inom avtalets ramar. Sådana skatteförmåner som kan tänkas inverka på konkurrensförhållandena är relevanta med tanke på avtalet.

Den begränsade skattefrihet som enligt lagen nu gäller för Kemijoki Oy är till sin natur en sådan skattelättnad för ett enskilt företag som kan jämföras med ett subventionellt stöd. Dess konkreta inverkan på konkurrensförhållandena är som sådan svår att bedöma, men den bör beaktas som en potentiell faktor. Eftersom skattefriheten kan anses vara ett stöd som strider mot EES-avtalet, föreslås att stadgandet om denna upphävs.

Då bestämmelsen om skattefrihet upphävs kommer lagen inte längre att innehålla några andra materiella tillämpliga stadganden än undantaget gällande beskattning av vinst som

erhållits genom tillfällig överlåtelse av egendom enligt 5 § 2 mom.. Det kan inte mera anses motiverat att efter ovannämnda ändring bibehålla detta undantag, varför det föreslås att även detta moment upphävs. Genom lagen 1991 om utövande av statens delägarrätt i vissa aktiebolag som bedriver ekonomisk verksamhet (740/91) har man redan upphävt stadgandena om statens minimiägoandel. När lagen har upphävts sker statens medverkan i företagets förvaltning enligt stadgandena i förenämnda lag.

3. Beredningsskeden och beredningsmaterial

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid handels- och industriministeriet. Den av ministeriet tillsatta EES-arbetsgruppens förslag ligger som grund till propositionen.

4. Propositionens verkningar i fråga om organisation och personal

Propositionen har inga betydande organisatoriska eller ekonomiska verkningar. När lagen har trätt i kraft skall stämpelskatt för överlåtelse av strömfallsägenheter betalas enligt de allmänna stadgandena angående stämpelskatt och stadgandena om beskattning av tillfällig försäljningsvinst skall tillämpas i fråga om dessa överlåtelser.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft senast när EES-avtalet träder i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

L a g**om upphävande av lagen om överlåtelse och utbyte av strömfallesegen- dom i Kemi älvs vattendrag**

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §
Härmed upphävs lagen den 29 december
1952 om överlåtelse och utbyte av strömfalls-
egen- dom i Kemi älvs vattendrag (458/52) jämte
senare ändringar.

2 §
Denna lag träder i kraft den 199 .

Helsingfors den 23 oktober 1992

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Handels- och industriminister *Pekka Tuomisto*

